

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

NACRT

**ZAKON
O OSOBNOM IMENU**

Sarajevo, veljača 2014. godine

ZAKON

O OSOBNOM IMENU

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Predmet Zakona

(1) Ovim se Zakonom uređuju: sadržaj, korištenje, određivanje i promjena osobnog imena državljana Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) čije se rođenje upisuje ili je upisano u matičnu knjigu rođenih na području Federacije i druga pitanja koja se odnose na osobno ime državljanina Federacije određena ovim Zakonom.

(2) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se i na osobe koje nisu državljani Federacije ako su rođene i upisane u matičnu knjigu rođenih na području Federacije, ili imaju prebivalište ili stalno boravište na području Federacije, kao i na djecu stranih državljana čiji je status uređen Zakonom o kretanju i boravku stranaca („Službeni glasnik BiH“, br. 36/08 i 87/12) i ako su rođena u Federaciji odnosno Bosni i Hercegovini.

(3) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se i na promjenu osobnog imena za osobe koje su državljani Republike Srpske, a imaju prebivalište na području Federacije ili su upisane u matičnu knjigu rođenih u Federaciji.

Članak 2.

Prava i obveze po osnovi osobnog imena

(1) Pravo i obveza svake fizičke osobe (u daljnjem tekstu: osoba) je imati osobno ime upisano u matičnu knjigu rođenih i služiti se svojim osobnim imenom koje je upisano u tu matičnu knjigu.

(2) Osobno ime služi za razlikovanje i identifikaciju osobe.

Članak 3.

Upis osobnog imena

(1) Osobno ime stječe se upisom u matičnu knjigu rođenih i samo je to osobno ime važeće u pravnom prometu.

(2) Osobno ime upisuje se u matičnu knjigu rođenih na jednom od službenih jezika i pisama Federacije.

(3) Upis osobnog imena u matičnu knjigu rođenih za osobu koja pripada nacionalnoj manjini može se obaviti i na jeziku i pismom nacionalne manjine kojoj

pripada, ako osoba to zahtijeva, što se provodi na temelju akta sudskog tumača o osobnom imenu te osobe na jeziku nacionalne manjine.

(4) Upis osobnog imena u matičnu knjigu rođenih za stranca koji stječe državljanstvo Bosne i Hercegovine i Federacije obavlja se na jednom od službenih jezika i pisama u Federaciji, s tim što se osobno ime može upisati i na jeziku i pismom države čije je državljanstvo stranac imao prije stjecanja državljanstva Bosne i Hercegovine i Federacije, ako on to zahtijeva. Upis se provodi na temelju akta sudskog tumača koji sadrži osobno ime na jeziku i pismom države čije je državljanstvo taj stranac imao.

(5) Osobno ime osobe koja je upisana u matičnu knjigu rođenih iz stavka 1. ovoga članka mora biti istovjetno upisano u svim matičnim knjigama i identifikacijskim i drugim ispravama u koje se upisuje osobno ime te osobe.

Članak 4.

Primjena Zakona o upravnom postupku

Postupak određivanja osobnog imena i promjene osobnog imena te donošenje rješenja i rješavanje drugih pitanja predviđenih ovim Zakonom provode se prema pravilima Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/98 i 48/99).

II. SADRŽAJ OSOBNOG IMENA

Članak 5.

Sadržaj osobnog imena

- (1) Osobno ime sastoji se od imena i prezimena.
- (2) Ime odnosno prezime može se sastojati od više riječi.

III. SLUŽENJE OSOBNIM IMENOM U PRAVNOM PROMETU

Članak 6.

Služenje osobnim imenom u pravnom prometu

(1) Osobe iz članka 1. ovoga Zakona obvezne su u pravnom prometu služiti se osobnim imenom koje je upisano u matičnu knjigu rođenih.

(2) Osoba čije se ime ili prezime ili i ime i prezime sastoji od više riječi, a koje su upisane u matičnu knjigu rođenih, obvezno će se u pravnom prometu služiti tim osobnim imenom, s tim što se osobnim imenom upisanim u matičnu knjigu rođenih prema ranijim propisima služi na način upisan u tim matičnim knjigama.

(3) Osoba koja je sukladno ovome Zakonu promijenila osobno ime dužna se služiti novim osobnim imenom u pravnom prometu od dana upisa promjene u matičnu knjigu rođenih.

(4) Zabranjeno je osobi u pravnom prometu služiti se tuđim osobnim imenom kao svojim.

IV. ODREĐIVANJE OSOBNOG IMENA

Članak 7.

Nadležnost roditelja djeteta za određivanje osobnog imena

(1) Osobno ime djeteta sporazumno određuju roditelji u roku od 30 dana od dana rođenja djeteta. Sporazum roditelja uzima se na zapisnik kod matičara sukladno Zakonu iz članka 4. ovoga Zakona.

(2) Prezime djeteta određuje se prema prezimenu roditelja.

(3) Ako roditelji djeteta imaju različito prezime, mogu sporazumno odrediti da dijete nosi prezime jednog ili oba roditelja, a ako se o tome ne sporazumiju, u tom slučaju prezime djetetu određuje tijelo skrbi, s tim što ime djeteta ne može sadržavati pogrdna značenja, što se pobliže uređuje propisom iz članka 29. ovoga Zakona.

(4) Sporazum iz stavka (1) ovoga članka postoji i u slučaju ako jedan roditelj djeteta pristupi matičaru s identifikacijskom ispravom drugoga roditelja radi određivanja osobnog imena djetetu, što se utvrđuje u zapisniku iz stavka (1) ovoga članka.

(5) Ako jedan roditelj nije živ ili je spriječen roditeljski skrbiti ili je nepoznat ili je nepoznatog boravišta, osobno ime djeteta samostalno određuje drugi roditelj.

(6) Osobno ime za punoljetnu osobu koja nije upisana u matičnu knjigu rođenih upisuje se na temelju izjave te osobe. Izjava se daje na zapisnik kod matičara prema mjestu prebivališta te osobe na području Federacije, a ako nije poznato to mjesto, onda prema mjestu u kojemu ta osoba živi, stalno ili privremeno, u Federaciji.

(7) Osobno ime djeteta može se odrediti i posredstvom punomoćnika, što se pobliže uređuje propisom iz članka 29. ovoga Zakona.

Članak 8.

Nadležnost tijela skrbi za određivanje osobnog imena djeteta

(1) Ako roditelji djeteta nisu odredili osobno ime djetetu u roku od 30 dana od dana rođenja djeteta, nakon isteka toga roka osobno ime djeteta određuje nadležno tijelo skrbi u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva matičara da roditelji nisu odredili ime djeteta u propisanom roku.

(2) U slučaju iz stavka (1) ovoga članka, tijelo skrbi određuje osobno ime djeteta na prijedlog roditelja ili skrbnika ili samostalno ako nema suglasnog prijedloga roditelja o osobnom imenu djeteta.

(3) Prezime djeteta određuje se prema prezimenu jednog ili oba roditelja ili skrbnika ili drugo prezime koje samostalno odredi tijelo skrbi kada se roditelji ne mogu dogovoriti o prezimenu djeteta.

(4) Ako oba djetetova roditelja nisu živa ili ne mogu roditeljski skrbiti, osobno ime određuje tijelo skrbi na prijedlog osobe kojoj je povjerena skrb o djetetu ili tijelo skrbi samostalno, ako nema takve osobe.

(5) Osobno ime djeteta čiji su roditelji nepoznati određuje tijelo skrbi.

(6) Rješenje o određivanju osobnog imena za dijete iz st. od (1) do (5) ovoga članka donosi tijelo skrbi prema mjestu prebivališta majke u Federaciji, a ako majka nema prijavljeno prebivalište u Federaciji ili je prebivalište nepoznato, onda prema mjestu upisa djeteta u matičnu knjigu rođenih.

(7) Odredbe ovoga članka odnose se na dijete do navršene 18. godine života.

Članak 9.

Određivanje imena djeteta pri posvojenju

Ime i prezime posvojenika pri potpunom posvojenju određuje se prema članku 115. Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 35/05 - u daljnjem tekstu: Obiteljski zakon), a pri nepotpunom posvojenju prema članku 118. toga zakona.

Članak 10.

Uzimanje prijašnjeg osobnog imena kod prestanka posvojenja

(1) Nakon prestanka nepotpunog posvojenja posvojenik može uzeti osobno ime koje je imao prije posvojenja, što se provodi rješenjem koje, na temelju zahtjeva stranke, donosi matična služba općine i grada koja vodi matičnu knjigu rođenih u koju je upisano rođenje posvojenika. Rješenje se donosi na temelju izjave posvojenika.

(2) Ako je posvojenje prestalo prije nego što je posvojenik navršio 18 godina, zahtjev za uzimanje osobnog imena iz stavka (1) ovoga članka podnose osobe ovlaštene za određivanje osobnog imena odnosno tijelo skrbi, sukladno odredbama članka 7. odnosno članka 8. ovoga Zakona.

(3) Ako je posvojenik stariji od 10 godina, potreban je i njegov pristanak koji daje na zapisnik kod nadležnog matičara.

(4) Zahtjev i izjava o uzimanju osobnog imena iz stavka (1) ovoga članka mogu se podnijeti u roku od šest mjeseci od dana pravomoćnosti rješenja o raskidu posvojenja.

(5) Izjava o uzimanju prijašnjeg osobnog imena daje se na zapisnik kod matičara koji vodi matičnu knjigu rođenih u koju je upisano rođenje posvojenika, a može se dati i kod matičara prema mjestu prebivališta roditelja ili staratelja djeteta, s tim što je taj matičar dužan dostaviti primljenu izjavu u roku od tri dana od dana

zaprimanja izjave matičaru koji vodi matičnu knjigu rođenih u koju je upisano rođenje djeteta.

V. PROMJENA OSOBNOG IMENA

Članak 11.

Pravo na promjenu osobnog imena

(1) Svaka osoba ima pravo promijeniti svoje osobno ime odnosno samo ime ili samo prezime koje je upisano u matičnu knjigu rođenih, osim u slučajevima za koje je ovim Zakonom drukčije određeno.

(2) Osoba može promijeniti osobno ime ili samo ime ili samo prezime i nakon promjene obiteljskog ili osobnog statusa (posvojenje, priznanje i utvrđivanje očinstva ili materinstva, sklapanje braka, prestanak braka - rastava ili poništenje braka, smrt bračnog partnera ili proglašenje bračnog partnera umrlim), s tim što se nadležnost, uvjeti i postupak utvrđuju propisom iz članka 29. ovoga Zakona.

(3) Pod promjenom osobnog imena iz st. (1) i (2) ovoga članka smatra se i promjena jednog ili više slova u imenu ili prezimenu ili i u imenu i u prezimenu, kao i znaci (crtica ili točka ili drugi znak) koji su sastavni dio osobnog imena, a koji su upisani u matičnoj knjizi rođenih.

Članak 12.

Utvrđivanje osobnog imena identifikacijom osobe

(1) Kada je istoj osobi osobno ime različito upisano u matičnu knjigu rođenih i ostale matične knjige ili u matičnu knjigu rođenih i identifikacijske ili druge isprave te osobe, u tom se slučaju, prema zahtjevu te osobe, određuje jedno osobno ime koje će se upisati u matičnu knjigu rođenih i kojim će se ta osoba služiti u pravnom prometu. Utvrđivanje tog osobnog imena obavlja nadležno kantonalno ministarstvo utvrđivanjem identiteta osobe, što se provodi prema propisima o matičnim knjigama.

(2) Utvrđivanje osobnog imena prema uvjetima iz stavka (1) ovoga članka može se obaviti i za umrlu osobu, što se čini samo u slučaju ako su određeni nasljednopravni ili drugi na zakonu utemeljeni pravni interesi srodnika vezani uz osobno ime umrle osobe, ali da time ne bi bila povrijeđena prava trećih osoba stečena pravnim poslovima za života umrloga.

(3) Srodnik iz stavka (2) ovoga članka dužan je u svome zahtjevu navesti osobno ime umrle osobe iz evidencija iz stavka (1) ovoga članka koje treba utvrditi, razloge za utvrđivanje tog osobnog imena i dokaze na kojima temelji svoj zahtjev i priložiti dokaze propisane za utvrđivanje te činjenice.

(4) Postupak utvrđivanja osobnog imena umrle osobe iz stavka (2) ovoga članka i donošenje odgovarajućeg rješenja provodi nadležno kantonalno ministarstvo prema općini u gradu u kojoj je umrla osoba imala posljednje prebivalište u Federaciji, a ako se ne može utvrditi to prebivalište, onda se nadležnost određuje prema općini i gradu koji vodi matičnu knjigu rođenih za umrlu osobu, a osobno ime se utvrđuje postupkom utvrđivanja identiteta osobe, sukladno propisu o matičnim knjigama.

(5) Iznimno, utvrđivanje djevojačkog (rođenog) prezimena majke djeteta koje je upisano u matičnu knjigu rođenih djeteta u rubrici - djevojačko prezime majke, a koje nije istovjetno prezimenu koje je upisano u njezinoj matičnoj knjizi rođenih, obavlja se postupkom identifikacije osobe, prema stavku (1) ovoga članka, a prema uvjetima utvrđenim propisima iz područja matičnih knjiga.

(6) Utvrđivanje rođenog prezimena upisanog u matičnoj knjizi rođenih obavlja se i u slučaju kada to prezime nije istovjetno prezimenu roditelja te osobe upisanom u njihovu matičnu knjigu rođenih, što se pobliže uređuje propisima iz područja matičnih knjiga, a provodi se postupkom identifikacije osobe, prema stavku (1) ovoga članka.

Članak 13.

Promjena osobnog imena djeteta do 18. godine po osnovi priznanja očinstva, utvrđivanja ili osporavanja očinstva ili materinstva

(1) Djetetu kojemu je upisano osobno ime u matičnu knjigu rođenih može se poslije priznavanja očinstva, utvrđivanja ili osporavanja očinstva ili materinstva, do 18. godine, odrediti novo osobno ime u roku od šest mjeseci od dana priznanja očinstva odnosno od pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđeno ili osporeno očinstvo ili materinstvo.

(2) Određivanje novog osobnog imena iz stavka (1) ovoga članka obavlja se na zahtjev roditelja djeteta, koji se podnosi općinskoj i gradskoj službi za matične knjige koja vodi matičnu knjigu rođenih tog djeteta. Novo osobno ime određuje se na temelj sporazuma roditelja koji daju na zapisnik prema propisu iz članka 4. ovoga Zakona.

(3) Na temelju sporazuma iz stavka (2) ovoga članka i drugih dokaza predviđenih ovim člankom, donosi se rješenje kojim se utvrđuje novo osobno ime djeteta. Na temelju toga rješenja matičar upisuje utvrđeno novo osobno ime djeteta u matičnu knjigu rođenih, u rubriku „Naknadni upisi i bilješke“, koja sadrži osobno ime te broj i datum rješenja.

(4) Ako se određuje novo osobno ime djetetu starijem od 10 godina, potreban je i pristanak djeteta koji daje na zapisnik kod matičara iz stavka (2) ovoga članka.

Članak 14.

Promjena osobnog imena za maloljetno dijete

(1) Osobno ime maloljetnom djetetu može se promijeniti na zahtjev roditelja ili posvojitelja ili na zahtjev skrbnika djeteta, uz suglasnost tijela skrbi.

(2) Osobno ime maloljetnog djeteta čiji roditelji ne žive u braku promijenit će se na zahtjev jednog od roditelja, uz suglasnost drugoga roditelja.

(3) U slučaju da drugi roditelj nije dao suglasnost za promjenu osobnog imena maloljetnom djetetu, suglasnost daje nadležno tijelo skrbi na zahtjev roditelja koji traži promjenu. Prilikom davanja suglasnosti mora se uzeti izjava na zapisnik od oba roditelja i suglasnost dati samo ako se utvrdi da je promjena osobnog imena u interesu maloljetnog djeteta.

(4) Suglasnost iz stavka (2) ovoga članka nije potrebna kada prebivalište drugoga roditelja nije poznato ili kada mu je oduzeta poslovna sposobnost ili roditeljska skrb.

(5) Ako se traži promjena osobnog imena za maloljetno dijete starije od 10 godina, potreban je njegov pristanak, koji daje na zapisnik kod tijela u kojem se vodi postupak promjene osobnog imena. Dijete daje pristanak u nazočnosti jednog roditelja ili posvojitelja, odnosno skrbnika ili punomoćnika, s tim što se izjava može dati i kod javnog bilježnika (notara).

(6) Dokazi za promjenu osobnog imena za dijete mlađe od 14 godina i za dijete starije od 14 godina utvrđuju se propisom iz članka 29. ovoga Zakona.

(7) Tijelo skrbi rješenjem daje suglasnost iz st. (1) i (3) ovoga članka.

Članak 15.

Promjena prezimena sklapanjem braka

Prilikom sklapanja braka bračni partneri mogu promijeniti prezime na način predviđen Obiteljskim zakonom i to prezime upisuje se u matičnu knjigu rođenih tog bračnog partnera prema propisima o matičnim knjigama.

Članak 16.

Uzimanje djevojačkog prezimena nakon prestanka braka

(1) Osoba koja je, sukladno članku 15. ovoga Zakona, prilikom sklapanja braka promijenila djevojačko (rođeno) prezime upisano u matičnu knjigu rođenih (u daljnjem tekstu: djevojačko prezime), ima pravo nakon prestanka braka, izjavom na zapisnik kod matičara, uzeti svoje djevojačko prezime.

(2) Izjava o uzimanju djevojačkog prezimena može se dati u roku od šest mjeseci od upisa prestanka braka u matičnu knjigu rođenih u koju je upisano rođenje osobe iz stavka (1) ovoga članka, s tim što se izjava može dati i kod matičara nadležnog prema mjestu prebivališta te osobe, koji ju je dužan u roku od tri dana od dana zaprimana izjave dostaviti matičaru koji vodi matičnu knjigu rođenih u koju je upisano rođenje te osobe na nadležno rješavanje (radi upisa).

(3) Osoba iz stavka (1) ovoga članka koja živi u inozemstvu ili u Republici Srpskoj može dati izjavu o uzimanju djevojačkog prezimena na zapisnik kod diplomatskog ili konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine u inozemstvu, odnosno kod nadležnog tijela za matične knjige Republike Srpske, i taj zapisnik dostaviti nadležnom matičaru u Federaciji koji vodi matičnu knjigu rođenih te osobe.

(4) U slučaju poništenja braka, za zadržavanje prezimena uzetog prilikom sklapanja braka potreban je pristanak bračnog partnera koji nije odgovoran za poništenje braka.

(5) Upis uzetog prezimena prema st. (1) i (2) ovoga članka u matičnu knjigu rođenih te osobe obavlja se na temelju rješenja koje donosi općinska i gradska služba za matične knjige koja vodi matičnu knjigu rođenih te osobe.

Članak 17.

Promjena prezimena prestankom braka ako prezime nije uzeto u roku

(1) Ako osoba iz članka 16. stavka (1) ovoga Zakona ne uzme djevojačko prezime u roku utvrđenom stavkom (2) toga članka, po isteku toga roka to prezime uzima se u postupku promjene osobnog imena, prema ovome Zakonu te uvjetima i postupku uređenim propisom iz članka 29. ovoga Zakona.

(2) Promjena prezimena prema stavku (1) ovoga članka obavlja se na pismeni zahtjev te osobe.

VI. POSTUPAK PROMJENE OSOBNOG IMENA

Članak 18.

Nadležnost za odlučivanje o promjeni osobnog imena

(1) Promjenu osobnog imena upisanog u matičnu knjigu rođenih mogu obavljati sljedeća tijela:

a) nadležno kantonalno ministarstvo - promjene koje su ovim Zakonom stavljene u njegovu nadležnost,

b) općinska i gradska služba za matične knjige - promjene koje su ovim Zakonom stavljene u nadležnost tih službi.

(2) Promjena osobnog imena u matičnoj knjizi rođenih može se obavljati samo rješenjem koje, na zahtjev osobe koja traži promjenu, donose tijela iz stavka (1) ovoga članka, što se pobliže uređuje propisom iz članka 29. ovoga Zakona.

Članak 19.

Zahtjev za promjenu osobnog imena

(1) Promjena osobnog imena obavlja se na zahtjev osobe koja traži promjenu.

(2) U zahtjevu se mora navesti ime ili prezime ili i ime i prezime koje se traži.

(3) Zahtjev iz stavka (1) ovoga članka podnosi se kantonalnom ministarstvu prema mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva, a ako nema prijavljeno prebivalište

na području Federacije ili živi u inozemstvu ili Republici Srpskoj, onda se zahtjev podnosi prema mjestu u kojem se vodi matična knjiga rođenih te osobe.

(4) Zahtjev za promjenu osobnog imena može se podnijeti i putem punomoćnika. U tom slučaju uz zahtjev se mora priložiti izjava podnositelja zahtjeva dana na zapisnik, kojom se izjašnjava o imenu kojim se ubuduće želi služiti u pravnom prometu, s tim što ta izjava mora biti ovjerena od nadležnog tijela ili javnog bilježnika (notara).

(5) Kantonalno ministarstvo nadležno je za rješavanje zahtjeva za promjenu osobnog imena za osobe iz članka 11. st. (1) i (3), čl. 14., 17., 21., 23. i 24. ovoga Zakona, a što se provodi u skladu s uvjetima utvrđenim ovim Zakonom i propisom iz članka 29. ovoga Zakona.

Članak 20.

Uvjeti za promjenu osobnog imena

(1) Za promjenu osobnog imena prema članku 11. st. (1) i (3) ovoga Zakona, osoba koja traži promjenu mora ispuniti sljedeće uvjete:

- a) da ima državljanstvo iz članka 1. stavka (1) ovoga Zakona;
- b) da je u matičnu knjigu rođenih upisano osobno ime čija je promjena predmetom postupka;
- c) da se protiv nje ne vodi kazneni postupak i da nije kazneno kažnjavana u posljednjih pet godina;
- d) da nema neizmirenih obveza koje se odnose na zakonsko izdržavanje djece i bračnog partnera prema odredbama Obiteljskog zakona;
- e) da nema neizmirene novčane kazne utvrđene pravomoćnim rješenjem za prekršaj ili novčane kazne utvrđene za kazneno djelo pravomoćnim sudskim odlukama;
- f) da nema neizmirenih poreznih i carinskih obveza;
- g) da protiv nje nije raspisana međunarodna tjeratica.

(2) Promjena osobnog imena neće se odobriti osobi koja je osuđena za kazneno djelo dok kazna nije izvršena ili dok traju pravne posljedice osude, kao ni osobi za koju se utvrdi da je zahtjev podnijela radi izbjegavanja obveza utvrđenih aktima nadležnih tijela.

(3) Kantonalno ministarstvo po službenoj dužnosti obavlja odgovarajuće provjere u svojim službenim evidencijama i u evidencijama koje vode tužiteljstva i sudovi prema prebivalištu podnositelja zahtjeva, a prema potrebi i druga tužiteljstva i sudovi, kao i provjeru putem Interpola, o čemu se sastavlja službena zabilješka koja predstavlja dokaz o tim činjenicama ili pribavlja drugi pismeni dokaz.

(4) Osoba kojoj je rješenjem, na njezin zahtjev, odobrena promjena osobnog imena ne može podnijeti novi zahtjev za promjenu osobnog imena u roku od pet godina od dana obavljanja upisa promijenjenog osobnog imena u matičnu knjigu rođenih, ako posebnim zakonom za pojedine slučajeve nije drukčije propisano.

Članak 21.

Promjena osobnog imena na temelju izvotka inozemnog tijela

(1) Ako u imenu i prezimenu iz izvotka matične knjige rođenih inozemnog tijela nema postojećih slova u službenim jezicima i pismima Federacije (ć, č, dž, š, ž i dr.), a stranka želi upisati ime i prezime prema pravilima jednog od naših jezika i pisama, u tom slučaju ta osoba može podnijeti zahtjev za promjenu imena i prezimena prema pravilima jezika i pisma u Federaciji. U ovom slučaju stranka mora ispunjavati samo uvjete iz članka 20. stavka (1) toč. a) i b) ovoga Zakona, što se pobliže uređuje propisom iz članka 29. ovoga Zakona.

(2) Rješenje o promjeni osobnog imena prema stavku (1) ovoga članka donosi kantonalno ministarstvo prema mjestu u kojemu je ta osoba upisana u matičnu knjigu rođenih u Federaciji.

(3) Ako je državljaninu Federacije obavljena promjena osobnog imena prema propisima druge države, pa zatraži upis tog osobnog imena u matičnu knjigu rođenih, u tom se slučaju novo osobno ime upisuje u matičnu knjigu rođenih te osobe na temelju akta inozemnog tijela bez provođenja postupka promjene osobnog imena prema ovome Zakonu.

Članak 22.

Rješenje o promjeni osobnog imena

(1) Rješenje o promjeni osobnog imena, koje donosi kantonalno ministarstvo sukladno ovome Zakonu, sadrži: utvrđeno novo osobno ime kojim će se služiti u pravnom prometu, osobna imena koja se poništavaju, obvezu matičara da po službenoj dužnosti u roku od sedam dana upiše promijenjeno osobno ime u sve matične knjige u kojima je upisano osobno ime te osobe i obvezu te osobe za podnošenje zahtjeva za izdavanje osobnih isprava na rješenjem utvrđeno novo osobno ime.

(2) Osoba kojoj je rješenjem promijenjeno osobno ime dužna je u roku od 30 dana od dana obavljanja upisa promjene osobnog imena u matičnu knjigu rođenih podnijeti zahtjev za zamjenu osobnih isprava (osobna iskaznica, putna isprava, vozačka dozvola i druge isprave) nadležnom tijelu ako je promijenjeno osobno ime drugačije od osobnog imena upisanog u identifikacijskim ispravama te osobe.

(3) Ako osoba koja je promijenila osobno ime ne postupi prema stavku (2) ovoga članka, kantonalno ministarstvo koje je donijelo rješenje će po službenoj dužnosti poništiti rješenje kojim je odobrena promjena, što se provodi rješenjem.

(4) Dostavljanje rješenja o određivanju osobnog imena matičaru i drugim nadležnim tijelima, kao i obveze matičara u vezi s upisom osobnog imena u matične knjige, obavlja se na način uređen propisom iz članka 29. ovoga Zakona.

Članak 23.

Promjena osobnog imena za osobe koje su državljani Republike Srpske

(1) Osobi iz članka 1. stavka (3) ovoga Zakona odobrava se promjena osobnog imena ako ta osoba ispunjava uvjete iz te zakonske odredbe i uvjete iz članka 20. st. (1), (2) i (3) ovoga Zakona.

(2) Rješenje o promjeni osobnog imena iz stavka (1) ovoga članka donosi kantonalno ministarstvo prema mjestu prebivališta te osobe na području Federacije, a ako nema prijavljeno prebivalište, u tom slučaju prema mjestu upisa u matičnu knjigu rođenih ako je upisano u tu knjigu u Federaciji. To rješenje kantonalno ministarstvo dostavlja podnosiocu zahtjeva i službi za matične knjige Republike Srpske u kojoj je ta osoba upisana u matičnu knjigu rođenih.

(3) Osoba iz stavka (1) ovoga članka kojoj je donesenim rješenjem odobrena promjena osobnog imena dužna je po primitku tog rješenja postupati prema članku 22. ovoga Zakona.

Članak 24.

Promjena osobnog imena za osobe iz članka 1. stavka (2) ovoga Zakona

Promjena osobnog imena za osobe iz članka 1. stavka (2) ovoga Zakona obavlja se prema uvjetima utvrđenim tom zakonskom odredbom te uvjetima i postupku koji se pobliže uređuje propisom iz članka 29. ovoga Zakona.

Članak 25.

Nadležnost općinske i gradske službe za matične knjige

(1) Općinska i gradska služba za matične knjige nadležna je za odlučivanje o promjeni osobnog imena za osobe iz čl. 10., 13. i 16. ovoga Zakona, čija se nadležnost i postupak utvrđuje propisom iz članka 29. ovoga Zakona.

(2) Promjena osobnog imena za osobe iz stavka (1) ovoga članka obavlja se prema uvjetima koji su utvrđeni tim zakonskim odredbama.

(3) Dokazi potrebni za utvrđivanje činjenica koje se odnose na uvjete utvrđene zakonskim odredbama iz stavka (1) ovoga članka, kao i dostavljanje rješenja stranci i drugim tijelima, utvrđuju se propisom iz članka 29. ovoga Zakona.

(4) Promjena osobnog imena obavlja se rješenjem, koje donosi nadležna općinska i gradska služba za matične knjige, a kada to rješenje postane pravomoćno, matičar obavlja upis osobnog imena utvrđenog tim rješenjem u matičnu knjigu rođenih za osobu na koje se rješenje odnosi i u druge matične knjige u kojima je upisano osobno ime te osobe.

Članak 26. ***Pravo na žalbu***

(1) Protiv rješenja tijela skrbi, rješenja općinskih i gradskih službi za matične knjige i rješenja kantonalnog ministarstva koja se donose na temelju ovoga Zakona može se uložiti žalba Federalnom ministarstvu unutarnjih poslova - Federalnom ministarstvu unutrašnjih poslova (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) u roku od 15 dana od dana primitka rješenja.

(2) Stranka se može odreći prava na žalbu iz stavka (1) ovoga članka od trenutka primitka rješenja ili zaključka koji se donose prema ovome Zakonu. Odricanje se daje na zapisnik kod tijela koje je donijelo taj akt ili posebnim podneskom, što se pobliže uređuje propisom iz članka 29. ovoga Zakona.

(3) Do donošenja odluke drugostupanjskog tijela stranka može odustati od već podnesene žalbe, o čemu podnosi pismeni zahtjev za odustanak.

(4) Odricanje ili odustajanje od žalbe ne može se opozvati.

VII. PRIMJENA ZAKONA O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA

Članak 27. ***Primjena Zakona o zaštiti osobnih podataka***

(1) Primjena Zakona o zaštiti osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“, broj 49/06) odnosi se samo na postupak izdavanja izvadaka i uvjerenja iz matičnih knjiga te korištenja i čuvanja podataka o osobnom imenu.

(2) Upis i promjena osobnog imena u matičnoj knjizi rođenih obavlja se isključivo na način uređen ovim Zakonom i Zakonom o matičnim knjigama i podzakonskim propisima donesenim na temelju tih zakona i pravilima upravnog postupka koji mogu provoditi samo tijela određena tim propisima.

VIII. NADZOR NAD PROVEDBOM ZAKONA, STRUČNA OBUKA I OVLASTI ZA DONOŠENJE PROPISA

Članak 28. ***Upravni i inspekcijski nadzor i stručna obuka***

(1) Upravni i inspekciji nadzor nad provedbom ovoga Zakona provodi Federalno ministarstvo.

(2) Upravni i inspekcijski nadzor iz stavka (1) ovoga članka provodi se na način utvrđen Zakonom o organizaciji tijela uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 35/05), što se pobliže uređuje propisom iz članka 29. ovoga Zakona.

(3) Općinske i gradske službe za matične knjige, kantonalna ministarstva i tijela skrbi dužni su postupati po zahtjevima i rješenjima Federalnog ministarstva koja se donose u sklopu upravnog i inspekcijskog nadzora.

(4) Stručna obuka službenih osoba iz matične službe općine i grada i kantonalnog ministarstva koje obavljaju poslove predviđene ovim Zakonom provodi se sukladno propisima o matičnim knjigama koji se odnose na stručnu obuku matičara i drugih službenih osoba.

Članak 29. ***Ovlasti za donošenje propisa***

Federalni ministar unutarnjih poslova svojim će propisom pobliže urediti postupak određivanja i promjene osobnog imena i dokaze potrebne za ta pitanja, kao i sadržaj i način provođenja upravnog i inspekcijskog nadzora, te druga pitanja koja se odnose na osobno ime sukladno ovome Zakonu.

IX. KAZNE NE ODREDBE

Članak 30. ***Prekršaj za odgovornu osobu u službi za matične knjige općine i grada***

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.500,00 KM kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u općinskoj i gradskoj službi za matične knjige ako:

- a) ne postupi prema zahtjevu ili rješenju Federalnog ministarstva (članak 28. stavak (2)),
- b) ne postupi prema rješenju inspektora (članak 28. stavak (3)).

(2) Pod odgovornom osobom iz stavka (1) ovoga članka smatra se općinski načelnik odnosno gradonačelnik ili voditelj koji neposredno rukovodi općinskom i gradskom službom za matične knjige.

Članak 31. ***Prekršaj za tijelo skrbi***

Novčanom kaznom u iznosu od 800,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj tijelo skrbi kao pravna osoba ako:

- a) u postupku utvrđivanja osobnog imena djeteta ne postupi prema zakonu iz članka 4. ovoga Zakona;
- b) u roku ne odredi osobno ime djeteta (članak 8. stavak (1));
- c) ne donese rješenje o davanju suglasnosti (članak 14. stavak (7));

- d) ne postupi prema rješenju inspektora ili prema zahtjevu ili rješenju Federalnog ministarstva (članak 28. st. (2) i (3)).

Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka bit će kažnjena i odgovorna osoba u tijelu skrbi novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.200,00 KM.

Članak 32.

Prekršaj za odgovornu osobu u kantonalnom ministarstvu

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.500,00 KM kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u kantonalnom ministarstvu ako:

- a) ne rješava zahtjeve stranaka za utvrđivanje osobnog imena identifikacijom osoba (članak 12. st. (1) i (2));
- b) odbije zaprimiti zahtjev stranke za promjenu osobnog imena (članak 19. stavak (1));
- c) ne dostavi rješenje o promjeni osobnog imena matičaru i drugim nadležnim tijelima (članak 22. stavak (4));
- d) ne postupi prema zahtjevu ili rješenju Federalnog ministarstva (članak 28. stavak (3));
- e) ne postupi prema rješenju inspektora (članak 28. stavak (2)).

(2) Pod odgovornom osobom iz stavka (1) ovoga članka smatra se voditelj odgovoran za pitanja koja se odnose na osobno ime.

Članak 33.

Prekršaj za fizičku osobu

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 300,00 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba ako:

- a) se u pravnom prometu ne služi osobnim imenom koje je upisano u matičnu knjigu rođenih ili se služi tuđim osobnim imenom (članak 6. st. (1), (3) i (4));
- b) ne prijavi osobno ime djeteta radi upisa u matičnu knjigu rođenih u roku iz članka 7. stavka (1) ovoga Zakona;
- c) u roku ne podnese zahtjev za zamjenu osobnih isprava (članak 22. stavak (2)).

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 34.

Rješavanje ranije podnesenih zahtjeva

Zahtjevi stranaka podneseni za određivanje ili promjenu osobnog imena na temelju Zakona o osobnom imenu ("Službene novine Federacije BiH", broj 7/12), a koji nisu pravomoćno riješeni do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, riješit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 35.

Prestanak važenja zakona

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o osobnom imenu ("Službene novine Federacije BiH", broj 7/12).

Članak 36.

Stupanje na snagu Zakona

Ovaj Zakon stupa na snagu sljedećega dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI TEMELJ ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni temelj za donošenje Zakona o osobnom imenu sadržan je u IV.A. članku 19. točki d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da je u nadležnosti Parlamenta Federacije BiH donošenje zakona o obnašanju funkcija federalne vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U primjeni Zakona o osobnom imenu („Službene novine Federacije BiH“, broj 7/12) utvrđeno je da određena pitanja koja se javljaju u praksi nisu obuhvaćena ili na primjeren način riješena. To se, prije svega, odnosi na pitanje promjene osobnog imena kada osobno ime upisano u identifikacijskim ispravama ili u drugim matičnim knjigama ne odgovara osobnom imenu upisanom u matičnu knjigu rođenih. To pitanje nije obuhvaćeno važećim Zakonom o osobnom imenu. Također, pitanja nadležnosti tijela skrbi u pogledu određivanja osobnog imena nisu bila u cijelosti precizirana, te je postojala dvojba u praksi vezana uz određivanje osobnog imena u vezi s tim kada postupa matičar, a kada tijelo skrbi.

Iz prethodno navedenih te drugih razloga, Federalno ministarstvo unutarnjih poslova pokrenulo je postupak izmjena i dopuna Zakona o osobnom imenu koje su se odnosile na 16 članaka. Ured Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Europske unije sugerirao je da su ispunjeni uvjeti za pripremu novog teksta zakona. U skladu sa sugestijom Ureda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo unutarnjih poslova pripremiло je novi tekst Zakona o osobnom imenu.

III. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Nacrt zakona o osobnom imenu sadrži 36 članaka. U odnosu na važeći tekst zakona, obavljene su značajne izmjene u sljedećim odredbama:

U članku 1. dodani su novi st. (2) i (3) kojima je propisano da se odredbe ovoga Zakona primjenjuju i na osobe koje nisu državljani Federacije ako su rođene na području Federacije i upisane u matičnu knjigu rođenih, a imaju prebivalište ili boravište na području Federacije, kao i na strane državljane koji imaju odobren stalni boravak u Bosni i Hercegovini ili odobren status izbjeglice u Bosni i Hercegovini sukladno Zakonu o imigraciji i azilu u Bosni i Hercegovini ili odobren status osobe bez državljanstva u Bosni i Hercegovini i njihova djeca ako su rođena u Bosni i Hercegovini i na promjenu osobnog imena za osobe koje su državljani Republike Srpske. Naime, određenim osobama koje nisu državljani Bosne i Hercegovine, a nalaze se na području Federacije Bosne i Hercegovine, bez navedene odredbe bila bi onemogućena promjena osobnog imena prema zakonu kojim se uređuje područje određivanja i promjene osobnog imena.

U članku 3. izmijenjen je stavak (3) i dodana nova dva stavka (st. (4) i (5)). Izmijenjenim stavkom (3) utvrđeno je da se upis osobnog imena u matične knjige rođenih za pripadnike nacionalne manjine na jeziku i pismom nacionalne manjine obavlja na osobni zahtjev.

Novim stavkom (4) dana je mogućnost upisa osobnog imena osobi koja stječe državljanstvo Bosne i Hercegovine i Federacije u matičnu knjigu rođenih na jednom od službenih jezika i pisama u Federaciji, s tim što se osobno ime može upisati i na jeziku i pismom države čije je državljanstvo osoba imala prije stjecanja državljanstva Bosne i Hercegovine i Federacije, ako osoba to zahtijeva.

Novim stavkom (5) utvrđeno je opće pravilo da osobno ime osobe koje je upisano u matičnu knjigu rođenih mora biti istovjetno upisano u svim matičnim knjigama i identifikacijskim i drugim ispravama u koje se upisuje osobno ime te osobe.

Člankom 4. utvrđeno je da se postupak određivanja i promjene osobnog imena prema ovome Zakonu provodi prema pravilima Zakona o upravnom postupku, jer određivanje i promjena osobnog imena spada u upravnu stvar, a predmet je upravnog postupka koji je uređen Zakonom o upravnom postupku.

Članak 12. potpuno je izmijenjen i njime se propisuje utvrđivanje osobnog imena identifikacijom, a to su slučajevi kada je istoj osobi različito upisano osobno ime u matičnu knjigu rođenih i druge matične knjige ili u identifikacijske isprave, odnosno za istu se osobu pojavljuju dva osobna imena. Također je ovim člankom predviđeno da se utvrđivanje osobnog imena putem identifikacije može obavljati i za umrlu osobu.

Članak 29. je novi članak u odnosu na važeći zakon. U ovome je članku dana ovlast federalnom ministaru unutarnjih poslova za donošenje propisa kojim će se pobliže propisati postupak određivanja i promjene osobnog imena, kao i sadržaj i način provedbe upravnog i inspekcijskog nadzora te druga pitanja koja se odnose na osobno ime u skladu s ovim Zakonom. U praksi se javila potreba za propisom kojem bi se preciznije propisala neka pitanja koja se odnose na promjenu i određivanje osobnog imena.

U ostalim odredbama Zakona u odnosu na važeći tekst Zakona učinjene su određene korekcije tih odredaba koje ih čine jasnijim i preciznijim. Nije bilo suštinskih promjena niti novih rješenja koja već nisu bila obuhvaćena tim odredbama.

IV. FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u proračunu Federacije BiH.